СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 301. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 30-го грудня 1941. No. 301. Jersey City, N. J., Tuesday, December 30, 1941 VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Президент Запевняє Филипинцям Свободу, Охорону і Незалежність, Даючи Їм Признання за Лицарську Оборону - Підбиті „Осю" Народи Будуть Визволені, Заявляють Рузвелт і Чорчил

ПРЕЗИДЕНТ ПРИРІКАЄ ФИЛИПИНАМ ДАЛЬШУ ПОМІЧ АМЕРИКИ

ВАШИНГТОН. — Опрокидуючи чванькуваті заяви японців про їх перемоги на Филипинах, президент Рузвелт в офіційному повідомленні приобіцяв, що відважні филипинці одержать всебічну поміч у їх боротьбі проти японського наїздника. Рівночасно департамент маринарки повідомляє, що всі запевнення японського уряд про це, нібито американська фльота була „безсильною", є звичайною пропагандою, обчисленою на це, щоб внести в ряди алянтів замішання. У своїй промові президент Рузвелт сказав, що не тільки Америка спішить з поміччю на оборону Филипинів, але для цеї цілі призначено теж ресурси Великої Британії, Голяндської Індії та Китаю. Він рівнож заявив, що американський нарід збереже та охоронить незалежність Филипинів.

АМЕРИКА И ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ЗВІЛЬНЯТЬ ЗЕМЛІ ЗАГАРБАНІ ДИКТАТОРАМИ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт і премієр Чорчил дали офіційне приречення представникам союзницьких держав, що буде зроблене все, що є в силах тих держав, щоб привернути незалежність окупуваних тепер диктаторами країв. Президент мав сказати алянтським дипльоматам, що цим разом припильнується, щоб Німеччина була розброєна та такою остала. Питання звільнення окупованих земель було піднесене минулого тижня рівнож на конференції між Сталіном і Іденом в Москві, де порушувано питання т. зв. східних границь Польщі, що відноситься до українських і білоруських земель. Заяву Рузвелта й Чорчила інтерпретують в той спосіб, що Америка й Англія визнають в принципі право кожного народу на незалежність та задумують його примінити по успішному закінченні теперішньої війни.

АЛЯНТИ МУСЯТЬ КОНТРОЛЮВАТИ ГРОШІ, КАЖЕ СЕН. ОСТИН

ВАШИНГТОН. — Сенатор Остін з Вермонт заявив, що Америка, Англія, Росія та Китай мусять виробити певний плян валютової виміни, бо це являється одною з головніщих річей у боротьбі з тоталітарними державами. Він сказав журналістам, що фінансові проблеми будуть одним з найважніших предметів нарад Конгресу, який почне свої наради з початком січня 1942. р.

УРЯД ФИЛИПИНІВ ПЕРЕНЕСЕТЬСЯ ДО ВАШИНГТОНУ, ЯКЩО ЛУЗОН УПАДЕ

ВАШИНГТОН. — Повідомляють, що в столиці робляться заходи, щоб перенести столицю Филипинів до Вашингтону, якщо японські окупанти захоплять острів Лузон. Такі приготовання не означають, начеб то Вашингтон уважав Филипини за втрачені. Це тільки заповідає, що филипинський уряд остане дальше у війні без огляду на територіяльні втрати. Це також малоб бути противагою проти евентуального буфонарного уряду, який можуть поставити японці в Манілі.

КАЖУТЬ, ЩО ВИЛСОН МАВ ДОБРИЙ ПЛЯН

ВАШИНГТОН. — Сенатор Ґуфі з Пенсильванії заявив, що теперішній конфлікт можнаб було уникнути, колиб Америка була пішла за радою Вудрова Вилсона та всебічно піддержала Лігу Націй. Промовляючи на радіо з нагоди 85. річниці уродин Вилсона, сенатор твердив, що шляхотні почини Вилсона були зведені демагогами в нівець. Він покликувався на слова Винстона Чорчила з його промови в американському Конгресі, що колиб алянти були держалися разом по першій світовій заверусі, то не булоб тепер цего лихоліття, яким є сучасна війна.

ЯПОНЦІ ПОШИРЮЮТЬ БРЕХЛИВІ ПОГОЛОСКИ

САН ФРАНЦІСКО (Кал.). — Якою „правдою" послуговуються японці може ствердити факт, що їхня пропаганда голосить, що японські літаки „збомбардували" Сан Франціско. Багато мешканців Сан Франціско, які чули цю японську пропаганду, переконалися, що методи японців є такі самі як методи німців, коли ходить про намагання нанести замішання в рядах тих, що воюють проти них. В Німеччині від вибуху війни веде таку брехливу пропаганду в англійській мові т. зв. „лорд Гав Гав", англійський ренегат, який старається внести замішання серед англійського народу. Такої самої тактики беруться тепер японці, коли на англійській мові стараються „страшити" американський нарід.

ЯПОНЦІ БОМБАРДУЮТЬ БЕЗБОРОННУ ТА НЕУКРІПЛЕНУ МАНІЛЮ

МАНІЛЯ. — Японські наїздники бомбардували в неділю двічі безборонну Манілю, нищучи школи, мешкальні доми та публичні будинки. Численні вбиті ще не вигребані з румовищ. Бомби знищили цінні під історичним оглядом вали міста, т. зв. Інтрамурос. Знищено ряд публичних будинків як будинок редакції „Дейлі Гералд", католицький каледж Сан Хуана. Всі американські кораблі виїхали з пристані, щоб уникнути бомбових нападів. Понищені рівнож численні бизнесові будинки. Поліція робить облави на парашутистів, про яких донесено, одначе ці донесення виявилися безпідставними. Токіо не визнавши Маніді „отвертим містом", заповідає, що буде її далі бомбардувати як „осередок мілітарного опору".

АМЕРИКАНСЬКО-ФИЛИПИНСЬКІ ВІЙСЬКА ЗДЕРЖУЮТЬ ЯПОНЦІВ

МАНІЛЯ. — З головної кватири ген. МекАртура повідомляють, що не зважаючи на посилені наступи японців, у віддалі 63 миль на полудневий схід від Манілі, американські та филипинські війська здержують ворога, завдавши йому поважні втрати. Японці посуваються здовж шийки Табаяс з місцевости Мавбан, де вони зуміли висадити на берег більші сили. В околиці заливу Лінгаєн, на північ від Манілі, американсько-филипинські війська ставлять японцям завзятий опір, а в одному відтинку змусили наїздників до відвороту.

СПОКІЙ І ПОРЯДОК НА ГАВАЙСЬКИХ ОСТРОВАХ

ГОНОЛЮЛЮ. — Ген. Делос Емонс, командант гарнізону, видав відозву, в якій дякує цивільному населенню за співпрацю з військом для спільної оборони перед японським наїздником. Взагалі згадується, що цивільне населення не далося застрашити японським літакам, а повелося достойно та віддало неоцінені прислуги армії. Як відомо, від часу першого японського нападу на Перл Гарбор, 7. грудня, на Гавайських Островах панує спокій і порядок.

БРИТІЙСЬКИЙ НАЇЗД НА НОРВЕГІЮ

Британські війська, в полученні з кораблями і літаками, робили наїзд на норвежські околиці. Британська команда подає, що той наїзд був малих розмірів і він вповні вдався. Військо, висівши на беріг, знищило те, що мало знищити, а всі кораблі вернулись цілo, не зазнавши найменшого ушкодження. Цей наїзд, як попередні того самого роду, мали в першу чергу пробний характер.

Але німецькі власти, стверджуючи цей наїзд, приписують йому далеко ширші розміри. Водночас вони кажуть, що британці понесли при тім великі втрати в кораблях і літаках. В міжнародних політичних колах говорять, що німці, перебільшуючи цей наїзд, мають на увазі морально оправдати задумані ними репресії супроти норвежців і загостреня там режиму. Багато норвежців тихцем помагає британіям.

ЯПОНЦІ ВИСАДИЛИ ВІЙСЬКО НАПРОТИ СІНГАПУРУ

Японці при помочи літаків висадили певну частину свойого війська на острові Суматра, в тій частині, що положена найближче до британської бази Сінгапур. Місцеві голяндські війська відразу взялись за вичищення тих околиць з японських наїздників.

З ІСТОРИЧНОЇ ВІЗИТИ В БІЛОМУ ДОМІ. Президент Рузвелт і Винстон Чорчил вибираються з Білого Дому до методиської церкви в Вашингтоні на Різдвяну відправу. На світлині від лівої руки до правої: лорд Біверброк, пані Рузвелтова, премієр Чорчил, президент Рузвелт та ґенерал Вотсон.

МІНІСТЕР АНТОНІ ІДЕН КОНФЕРУЄ В МОСКВІ ЗО СТАЛІНОМ

ЛОНДОН. — Британський уряд подав новинку, що британський міністер закордонних справ, Антоні Іден, вже від двох тижнів перебуває в Москві, де переговорював зо Сталіном в цілі наладнання тісної співпраці в воєнних зусиллях проти Німеччини. Ці розмови були плановані і започатковані ще перед тим, як Японія напала на Америку, тому їх головною точкою не могло бути наклонення Советів до війни з Японією. Як виходить з цих донесень британського уряду підчас своїх нарад вони цеї справи не порушували. А коли її порушували то не договорились до нічого і Совети не задумують виповідати Японії війни. В інших точках, говорить британський уряд, між Советами і Британією прийшло до повного порозуміння.

ЯПОНЦІ БУДУТЬ ДАЛІ БОМБАРДУВАТИ МАНІЛЮ

ТОКІО. — Представник японського міністерства війни заявив, що японці будуть далі бомбардувати Манілю, хоч американці зо свойого боку признали її „відкритим містом" і забрали звідтам війська та протилетунські гармати. Японія не зобовязана рахуватись з таким одностороннім рішенням американців, говорив представник японських збройних сил. Маніля є первним центром американського опору в Филипінах, говорив він.

ЯПОНЦІ ПОБОЮЮСЯ ВІДПЛАТИ.

ТОКІО. — По цілій Японії власти розпочали широкі вправи, як гасити вогонь, спричинений летунськими підпаламі. З тих вправ виходить, що японці уважають підпали найбільшою небезпекою для себе. Їх міста в переважаючій більшости побудовані з дерева і дуже легко запальні.

НАРАДИ БРИТІЙЦІВ З КИТАЙЦЯМИ.

СІНГАПУР. — Британський командант на Далекім Сході, ген. Вавел, мав побачення з китайським начальним вождом, маршалом Чян Кай Шеком. Вони уплянували спільну воєнну акцію проти японців. Китайські війська дістануть велику піддержку у формі ріжних воєнних машин. Також британські, американські й голяндські війська будуть довільно переступати китайську територію, щоб атакувати японців в їх найслабших місцях.

ЯПОНЦІ ПАРАДУЮТЬ В ГОН КОНГУ.

ГОН КОНГ. — Японські війська влаштували в Гон Конгу параду з нагоди здобуття цеї бази від британців. Військо дефілювало перед своїми ґенералами. Як подають японські кола японці взяли в Гон Конгу поверх шість тисяч британців в полон. (З британських кол попередньо подавали, що в Гон Конгу було 20,000 британської залоги. Якщоб японці взяли лиш шість тисяч, решта мусіла згинути в боротьбі).

МІНІСТЕР МОЙН ПРО ПОВОРОТ ГОН КОНГУ.

ЛОНДОН. — Британський міністер кольоній, лорд Мойн, в радієвім посланні до населення Гон Конгу заявив, що Гон Конг ще поверне назад у британські руки, треба лиш зачекати. Переможний кінець війни вирішить все.

МОСКВА ПОВЕРТАЄ ДО НОРМАЛЬНОГО.

МОСКВА. — Чужинецькі журналісти, які при допомозі советських властей робили обїздку по фронті, тепер вернули назад до Москви. В Москві вони застали досить унормовані відносини. Життя повертає до старого ладу. Деякі фабрики вже починають працювати. Але багато фабрик не поверне до праці тому, бо їх машинерію уряд вивіз раніше на схід. Там на сході з тих машин потворено нові фабрики, які вже продукують потрібні воєнні продукти. На фронті чужинецькі журналісти знаходили багато поломаної німецької машинерії, що було доказом, що німці в поспіху і під напором советського війська відступали взад, а не „після уложеного пляну".

АВСТРАЛІЯ ОЧІКУЄ АМЕРИКАНСЬКОГО ВІЙСЬКА.

КАНБЕРА. — В австралійських колах говорять, що Австралія стане головною базою, з якої будуть вестись проти-японські операції на Далекім Сході. Цю чутку підтверджує це, що в багатьох австралійських містах списують готелеві кімнати і ріжні приміщення, які моглиб надаватись для армії.

БОЇ В СЕРБІЇ.

АНКАРА. — Бої в Сербії, між німецькими окупаційними властями і сербськими повстанцями, не вгавають. В останніх часах німці почали відтягати з відлюдних гористих околиць своє військо, бо повстанці завдавали йому великі втрати.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Як Є з Українськими Почуваннями?

Коли з свобідної й багатої Америки ми думали, як допомогти тим, з яких крови ми походимо, щоб їм стало лекше жити — то це було зовсім природне явище. Коли ми допомагали тій українській землі, з якої ми вийшли, щоб і вона стала свобідною, як стала нею американька земля, то й це було природне й зрозуміле. А якби ми були поступали інакше, то, як нам здається, ми не вартували навіть бути громадянами Злучених Держав. Себто того краю, який завжди мав тепле серце для всіх гнетених і поневолених. Він-же саме тепер пішов до війни, бо не хотів глядіти спокійним оком на світові насильства, доконувані над цілими державами і народами, як теж на цілковитий занепад міжнародної етики і моралі, яких місце заняв звичайний бандитизм. Колиж так є, то чиж можна нам далі не співчувати з тим українським народом, що то вже так довго терпів від варварства, а тепер опинився у новій неволі? І чи можемо далі не допомагати всьому тому, що веде український нарід до справжнього визволення?

Очевидно, що перший і головний наш обовязок є дбати про Америку, про її захист і її добро. Але можемо теж працювати в тому напрямі, щоб у мировім пляні Злучених Держав і її союзників було місце й для справи визволення України та признання українському народови права на вільне й самостійне життя.

Правда, може хтось запитати, чи є вигляди на те, щоб вигра Злучених Держав могла принести визволення теж і українському народови. Та на те можна відповісти, що Атлянтійська Декларація заповідає ліквідацію насильств над народами і державами, значить і над українським народом. А далі: а чи є які-небудь вигляди на самостійну Україну в теперішньому її положенню, в „новому ладі" Гітлера?

Супроти цього нам, американським українцям, треба стояти далі при тому, що ми проголошували з нагоди Перших Листопадів, Свят Соборности, протестаційних віч і демонстрацій та т. п. А ми прецінь завжди підкреслювали, що український нарід мусить у першу чергу визволитись сам своїми власними силами, своєю власною боротьбою з окупантами. Це перше й найважніше й на тому базувався новітній визвольний український рух. А далі ми стверджували, що ніякі гарні слова, ніякі обіцянки, ніякі полекші, посади чи посольські чи які інші мандати не зміють зводити української національної політики на шлях угодовости, укладів з тими, що його поневолюють і загарбують його землі. І, як знаємо, все, що було в українському народі добре, бойове й ідейне, саме так ці справи розуміло, за це терпіло й життям накладало. А ми, американці з українського роду, були горді, що там на українських землях є люди, що такі благородні й ідейні, що так високо ставлять ідеали свободи і так дуже їх шанують. І помагали ми їм, як і чим могли.

Ось ті наші почування в нічому не змінились. Ми далі переконані, що все, що чесне й благородне в Україні, буде далі боротись за давні ідеали і рішучо не склонить голови перед ніяким окупантом, включно з Гітлером.

СТВЕРДНУТИ!

Тут невдача і там невдача. І виглядає, що можна сподіватись наразі нових невдач, коли іде про боротьбу на Пацифіку. Таке читаємо тепер в американській пресі, коли вона вияснює передавані нею „злі новини". Та проте ті „злі новини", дивним дивом, не беремо трагічно. Не нарікаємо з цеї причини на нікого. Навіть не складаємо вини на тих, що може й завинили, а як і обвинувачуємо їх, то робимо це з розвагою. Кажемо виждати, поки справи будуть вияснені й розсліджені обєктивно.

Нам здається, що булоб добре нашому громадянству добре слідити за ось такими проявами. А це тому, що в нас звичайно є багато запалу, коли щось починається, а дуже мало, коли діло рветься, коли щось не іде так, як ми собі плянували чи уявляли. Ми скорі до переполоху. До того, щоб повірити в часах заколоту чи небезпеки всьому тому, що нищить наші сили, що підкопує взаємне довіря. Це знають наші власні, себто внутрішні вороги, як й інші. І використовують найменший заколот на те, щоб скористати з нашої „мягкої" й легковірної вдачі й нас підкосити. Тому, кому як кому, але нам — душевний гарт таки потрібний.

Американський нарід переживає тепер таку історичну боротьбу, якої ще не мав за весь час свого існування. Щоб виграти війну і перемогти ворогів ще замало мати багату країну. Навіть замало мати велике населення і міліони людей, що їх можна затягнути в ряди армії. Ще треба сильних характерів! Треба вміти переносити нещастя, навіть великі невдачі. І то переносити в такий спосіб, щоб можна було отверто й сміло до них признаватись в тому переконанню, що такі невдачі не заломлять нації, а навпаки, ще її заставлять до більших жертв і до більшого завзяття. Ось те і діється тепер з американським народом.

Замітне те, що з самого початку цеї війни почали американці саме на ту обставину звертати пильну увагу. І цілком зрозуміло. Америка була довгий час прямо „раєм" у порівнанню з іншими землями світа. Американці, головно молодь, що користали з благодатей цього краю, коли деінде була нужда, хаос чи війна, могли в порівнанню з іншими народами „змякнути", бо виростали на вигодах. І до певної міри так було. Це можна було легко пізнати на тих хлопцях, що пішли до війська. Ось тому вдарено зо всіх боків на ту „мягкість", як на можливо найбільшу небезпеку. Та як виявляється, та мягкість таки не вросла в американців заглибоко. За короткий час, себто відколи Злучені Держави опинились у дійсній війні, видно всюди наглядну зміну. Американський характер виявив себе і в теперішньому поколінню тим, чим був давніше. Раз американці побачили небезпеку і рішились, що з нею треба боротись, ніщо їх тепер не залякає. Злу новину приймають як і добру, як щось таке, що йде впарі, що є самозрозумілим у великім змаганню. Вони навіть приготовані на найгірше. Тільки не припускають одного, а саме того, щоб вони могли не перемогти. Ось та віра в певну остаточну перемогу є тим, що сталить їх волю. Вона сильна тому, що оперта на слушности справи, за яку іде бортьба, на тому, що Америка опинилась у війні, обороняючи ідеали, а ніщо інше.

ПОВОЄННА РОЛЯ КОМУНІСТИЧНОЇ РОСІЇ

„Так тепер виглядає, що Гітлер програв — і це перемогла його Росія, а не Британія чи Злучені Держави Америки. Коли так, то це найбільш відрадний зворот подій, за який аліянти могли в сучасну пору молитись. Зрозуміло, що коли російські перемоги будуть продовжатись до остаточного розгромлення німецької мілітарної сили, ми знайдемось перед можливістю, що Росія зачне настоювати на комунізуванню Европи. Цар Александер І. настоював на демократизуванню Европи після того, як його армії дали Наполеонови такого прочухана, що довів його остаточно до Ватерльо. Таке може таке статись, що колиб, та якби, наш ворог перший, на нашім списку — Німеччина — був покінчений, ми готові побачити, що комуністична Росія є нашим черговим ворогом, з яким ми мусітимемо воювати. Та не журімся тим дуже тепер. Все думаємо, що в цю хвилину ми маємо другого ворога — Японію — який виявляє не малий поспіх. Генерал МекАртур далеко від головних територій Америки і він має мало війська. Японія лежить близько Филипинів і має багато війська, з якого чимало тепер гризе незрушні береги Лузону. Тому присвячуймо нашу увагу в теперішню хвилю до того, щоб побороти ворога ч. 1. і ворога ч. 2., засобами, які лиш маємо до розпорядимости, ще заки зачнемо журитись тим, що, мовляв, одного дня нам прийдеться воювати Росію, або покласти край спробі Йосифа Сталіна освободити світ на його спосіб. Проте не дурім себе, що Росія одного дня не може стати нашим ворогом ч. 3".

Так пише про Рсію нюйорська газета „Дейлі Ньюз" в своїй редакційній статті з 23. грудня б. р., а наводимо цей погляд тому, бо він вщілости покривається з нашим. Правда, ми частіше висловлюємо думку, що Росії не треба вірити, ніж це роблять американські часописи, що виходять в англійській мові і можливо, що в дечому занадто звертаємо увагу на того „ворога ч. 3", хоч в теперішню хвилю Америка має двох інших, більш небезпечних ворогів. А-ле ми так поступаємо тому, бо нам здається, що ми краще інших американців відчуваємо ту небезпеку, яка грозить з боку комунізму.

Комунізм це та недуга, яка поза Росією перша діткнула той край, з якого ми походимо, себто Україну, викликаючи там в перших хвилинах галюцинації кращої нової долі, а опісля спричиняючи тим тяжче розчарування. Ми знаємо краще що то є комунізм, ніж це знають інші американці. Ми знаємо підступність комуністичних метод і тому вважаємо своїм обовязком охоронити перед комуністичною отруєю тих громадян, на яких можемо мати вплив.

Другим нашим завданням є витворити надії в **45,000,000** українців на кращу долю, з хвилею як наступить перемога нашого, англо-саксонського табору. Багато українців — міліони з них — боряться нині проти німецької навали тому, бо мають у серці віру, що по війні пропаде сатанична комуністична влада і на її місце наступить справжня демократія, така, як її розуміють англо-саксонські краї. Але багато з українців, дивлячись, що Совети в тіснім союзі з тим англьо-саксонським табором, зневірились в той табор і вони переконані, що по війні большевизм так вкоріниться в Советах, що не лиш безпосередньо поневолені ним народи не дістануть нагоди визволитись від нього, але й інші краї впадуть його жертвою.

Нашим обовязком є розвідати ці побоювання і всюди говорити, що комунізм є так само остогиджений в англо-саксонських краях, як він є сам остогиджений серед поневолених Советами народів. Нашим обовязком є вияснювати тим поневоленим народам, що по успішнім закінченні війни цей наш табор постарається всюди запровадити справедливий лад, задоволити всіх людей, хочби тому, щоб у той спосіб усунути причини міжнародних конфліктів. Тою роботою ми перетягаємо зневірених людей в наш табор і творимо для цього табору нових, отвертих і безіменних союзників.

В тій нашій роботі стають нам дуже в пригоді такі статті в американській пресі, в яких є проміні надії для міліонів поневолених людей, в тому поневолених теж Советами. Ті надії ми стараємось передавати в тім переконанні, що вони можливо дістануться до придавлених міліонів, а бодай до деяких їх провідників. Бо, хваленням жорстокого режиму Советів, як це роблять здисципліновані агенти комуністичної Москви, ми хіба тільки це більше пригноблюємо тих терплячих людей, пхаючи їх в обійми тих деспотів, що стоять нині на першім місці серед ворогів Америки. Хваленням большевизму, який в такий варварський спосіб переслідував релігію, розстрілював міліони людей і виморював їх голодом, ми не скріпимо моралі навіть серед тих советських вояків, що борються нині на фронті. Зате промінь надії, що по війні буде краще, розігріє їх серця і вони з тим більшим завзяттям будуть боротись, знаючи, що в разі перемоги буде знищений не лише зверхній деспот, але і внутрішній.

З Поїздки до Великої Британії

Перед півтора місяцем вернули до Канади з поїздки до Великої Британії відомі канадійські письменники і журналісти: Б. К. Сендвел, Бішоп Ренісон, Д. Б. Роджерс, М. Л. МекМевиш та інші. Дивним дивом усі вони в своїх заявах підкреслюють одне вражіння, які вивезли з В. Британії, дуже годяться зо собою. І так пишуть вони в журналах, що населення В. Британії є певне, що німцям не вдасться перемогти В. Британію, та що Англія відопре кожний німецький атак на британські острови. Британське населення готове перетерпіти найтяжчі повітряні атаки і видержить німецьку бльокаду, а що більше, при дотеперішній помочі Злучених Держав, яка тепер, по їхнім приступленню отверто до війни, значно збільшиться, скріпить і побільшить свої воєнні сили. Британська видержалість залежить одначе від американської кооперації, котру британці представляють собі не лише як поміч в обороні перед наїздом островів, але як дійсну поміч у розгромі Німеччини.

Британське населення здає собі з того справу, що розгром Німеччини може наступити лише через інвазію европейського континенту. Також є воно тої гадки, що кожне інше закінчення війни було би німецькою перемогою, або відложенням дальшої війни на якийсь тільки час, себто до хвилі, поки німці наберуть нових сил. Британці знають це добре, що по раз третій їхній край не був би в силі боротись з німецьким імперіялізмом і зусиллям заволодіти цілим світом.

Щодо можливости інвазії европейського континенту, то опінія є поділена. Маси, а мабуть і сам премієр В. Черчил, є за те, а військові кола кажуть, що на це не прийшов іще час.

Та безсторонно застановляючись над цею справою виглядає, що інвазія европейського континенту може бути вповні успішною лиш при американській помочі. Сама В. Британія має замало сил, щоб відважитись на таке трудне діло, яким буде інвазія европейського континенту.

Коли розмовляється з людьми в В. Британії, то приходиться до переконання, що британці бажають перемоги не так для себе, але бажалиб, щоб перемога над Німеччиною принесла мир, справедливість і нормальні умовини розвитку для усіх народів. У В. Британії помітні тепер великі симпатії для Советської Росії, а також щире бажання, щоби Росія по тій війні могла відгравати поважнішу ролю на сході Европи, як держава, котрою правиться в нормальний і цивілізований спосіб. Опінія, яка дається чути в вищих англійських клясах, що булоб добре, колиб Німеччина й Росія взаємно себе пожерли, стрічає рішучий осуд публичної опінії, яка не бажає собі, щоб полишити Советську Росію її власній долі в війні з нацистічною Німеччиною. Ідея, що Німеччина є бастіоном проти комунізму, вигасла цілковито в Великій Британії й здається, що вже не віджиє.

Психологічне зусилля британського населення є незвичайно велике і тому міг би повстати рух за компромісовим миром, якщоб британський нарід, утратив віру в можливість повної перемоги. Британський нарід, здається, вичікує це, що ця війна мусить закінчитися повною перемогою над Німеччиною, а не лиш унерухомленням фронтів, завішенням зброї та компромісовим миром. На гадку британського загалу такий мир був би рівнозначний з поразкою.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА В БОЛГАРІЇ

АНКАРА. — До Болгарії напливає чимраз більше німецького війська. Місцеві власти під наглядом німецьких знавців розбудовують летунські майдани, будують нові касарні і гаражі, немов би вони приготовлялись до прийняття іще більших військових сил. Цього роду новинки з Болгарії викликують прикре почуття серед турків, які побоюються, що німці можуть вдертись на них, щоб через Турецчину вдертись на Близький Схід, зокрема до Іраку та Ірану, де є великі поклади нафти.

НА СЕЛІ

Повість

(23) М. ШКОЛИЧЕНКА

— Щож отсе ви, діду, такої малини нарвали? Подивіться, скільки тут зелених ягід!

— Не видно, паночку! Я полапки вибирав тільки найбільшу, а чи спіла вона, чи ні — по ночи не вгадаєш.

Уляна Іванівна вкинула в рот декілька ягід і звернувшись до Мисака запитала:

— Так, чи вжеж таки справді не придумали ви собі жадного діла?

— Признаюсь і каюсь... Життя моє складалося з самого дитинства так, що я пішов тільки по одній стежці... Я ніяк вже це дуже ясно, запевнився в цьому, а до діла всеж таки не додумався.

Уляна Іванівна замісць відповіди повернулась до діда і серіозно промовила:

— Чогож ти, діду, стоїш? Зробив своє діло, тай з Богом! Не добре вислухувати чужу розмову, це невві чливо!

— Я так собі, Уляно Іванівно... я зовсім не підслухати, а приємно мені, що ви у нас у гостині.

— Спасибі, добре, я дуже рада!

Дід пішов. Мисак похнюпив свою голову і сидів мовчки. Йому ніяково було, що Уляна Іванівна прогнала діда Омелька, він не міг би цього зробити ніколи, а колиб і треба було, так якось інакше.

Уляна Іванівна спостерегла Мисаків внутрішній стан і промовила до нього:

— Чого ви так замислились та засмутились? Ви думаєте, що я невві чливо, що грубіянка, що невихована? Зразу видно, що ви не знаєте селян. Ви думаєте, що дід образився, а я вас запевняю, що ні. У нього почуття сальонної ввічливости з усіма тонкостями зовсім нерозвинене так, як у вас, а через те і треба завважати йому те, чого він гаразд не розуміє, завважати ясно, просто, без жадних церемоній, а так, як завважає дітям учитель в школі. Народ треба учити скрізь, на кожному кроці, треба виховувати його. Колиб старий розумів, що стояти та слухати розмову невві чливо в таких випадках, то, запевняю вас, він би ніколи цього не зробив, а коли зробив — значить не знає, а коли не знає — значить учити треба, щоб знав. Народ поважає панів не тих, що ввічливо звертаються до нього на „ви" та подають свою руку, о ні, — такі пани йому не цікаві і непотрібні. Звертайтесь до народу хочаб і на „ти", ніколи не подавайте йому своєї руки, не садовіть його поруч з собою за стіл, але дбайте про його інтереси, і ви будете тоді справжній пан; вас і шанувати будуть і слухатись і навіть ніколи ніхто не образиться, коли і полаєте добре. Придбайте тільки собі віру народа, а придбати її зовсім не легко. Народ дуже тонко розуміє інтелігенцію і зовсім справедливо поділив її на три категорії, а саме: на панів, в змислі дармоїдів, на панів-народолюбців, це ті, що подають руку та сажають з собою за стіл, і на панів в дійсному розумінню, тоб то на тих панів, що зовуть люди „дійсний пан". Розумієте ви мене, чи ні?

— Це зовсім.

— Дбатиму пояснити краще. Ви, наприклад, пан-народолюбець. Народ не вживає такого терміну, він просто говорить: гарний пан, дійсний пан. Простий пан, або великий пан, на всю губу пан, — це ті пани, що народ уважає їх за свою болячку і ненавидить з усієї душі; гарний пан, або як я кажу „пан-народолюбець", це той пан, що коня,вола, овечку, собаку, людину — всіх любить, усіх ласкає, але сіна, вівса або хліба нікому не дає, хоч і не заборонює давати, признає навіть, що так і слід, а коли розсердиться, той побе того, кого любить і не буде каятись. Дійсний пан (панів цього поділу найменше) на „ви" до селян не звертається, руки їм не подає, за стіл з собою не сажає, говорить селянинови, що він жорсткий, неосвічений, неотесаний, грубіянський, а тимчасом народ шанує його, слухає, поважає і навіть любить, кажу: навіть, бо заробити любов народа, — це дуже трудно. Для цього не досить знати народ, ні, тут треба і знати його добре і бути йому корисним і аж тоді тільки будуть любити вас і вірити вам. Ви знаєте, як народ відноситься до панів?

— Знаю потроха.

— Відомо вам, що народ уважає панів за учених дурнів?

— Цього не знаю і не розумію.

— Так я поясню вам. Народ знає, що пани освічені та тільки не вірить, що вони розумні, тоб то практичні. Розумними називає народ тільки людей практичних, — розуміння таке вузьке, звичайне, алеж інакше, поки що, народ і не може називати розумних. Убоге народне життя економічне виробляє в ньому матеріялізм, а практичний розум поодиноких людей в їх очах поліпшує свій матеріяльно-економічний стан; звідси і виходить, що розумний тільки той, хто практичний. Говоріть ви народови найліпші, найрозумніші речі, та коли він не вірить у вашу практичність, то тільки з ввічливости вислухає вас, а зробити ніколи не зробить так, як ви учили його. А коли й послухає інколи і зробить, так тільки в тому разі, коли порада ваша цілком виходила поза межі щоденного життя його діяльности, щоденного життя його. А діяльности, що виходить поза коло щоденного життя, у народа нашого не багато, це доткається тільки справ або судових, або лікарських, або іноді зацікавиться хто небудь питанням у сфері релігійній, от і вся, більш-менш познайомлена діяльність наших селян, у якій дадуть вони перевагу панови і повірять йому. Колиж пан практично розумний і порадив його висловлюється не як теорія, а як категоричний приказ, тоді народ вірить такому панови в усьому.

(Дальше буде).

Память Їх від Роду в Рід!

Читаючи історію людства, надибуємо дуже часто памятки-сліди збережені на папірусах, камінних та металевих плитах і в пропамятних Золотих Книгах, які вказують на благородні та вельми цінні змагання і здобутки володарів, духовних, учених та звичайних людей, що знанням, трудами та жертвою причинилися до розвою культури-добробуту їхніх часів, а що стало основою цего, з чого нині ми всі користаємо.

Без цих слідів теперішне людство остало би дуже далеко позаду.

Такими слідами славиться земля Ассирійців, Вавилонців, старинних Египтян, Греків, Римлян та інших.

На рідних землях.

Ба навіть на землях нашої України оставили нам наші славні князі, гетьмани та поодинокі добродії деякі сліди славної нашої минувшини, що їх з гордістю показуємо нашим дітям як заохоту та розраду; особливо в теперішню пору страшної руїни.

Без цих слідів ми не зналиб чиїх батьків ми діти, та чи є чого нам признаватись та гордитись українським родом.

Ці памятки-сліди це минувшість наша, на якій маємо творити та розбудовувати кращу будучність. Остатись без цих слідів, то так як братись до будови дому без фундаментів!

Американці — грядучим поколінням.

Багата такими слідами й наша країна свобід-Америка. Сліди славної минувшини набирають ту значіння відпустових місць, що їх повсякчасно відвідують американці з дітьми та чужинці. При них мов при огнищах наповняють вони серця свої вдячностю, народньою гордостю, любовю свого ріднього та запалом до нових, ще більших трудів та жертв для грядучих поколінь.

Тут — у Філядельфії, місті братньої любови — побачиш хоч скромну, але неоцінену для кожного американця національну святиню, де проголошено независимість цеї країни; стіни еї повні імен та історії світлих еї піонірів державників, політиків та борців. В сусідстві є Дзвін Свободи, що звуком своїм проголосив всім свободу цеї країни, з історією різьбленою на ньому. Ту на головному перехресті доріг, у ратуші побачиш — кожному впадаючу в очі — плиту на стіні, а на ній — основника цього міста Вилліяма Пена — молитву до Бога за цих що будуть мешкати у ньому. Ту найдеш домик де зроблено перший американський прапор з слідом-історією на плиті. Тебе поведуть до Веллей Фордж, де найдеш сліди, як Батько Америки та її вожд Юрій Вашингтон, серед морозу та голоду клячав в молитві до Бога о витревалість, поміч та перемогу. А скільки слідів по архівах та бібліотеках, що в них розчитуються історики та студіююча молодь, щоб це використати для історичних студій, які добуті на денне світло стоять запальним, ідейним огнем для потомків.

Гордощі світа.

Однак найбільше слідів надиблемо в науково-виховавчих та гуманітарних установах, як церквах, шпиталях, притулках для старців, університетах та каледжах не лиш в Америці але по всьому світу. Там при вході, на дверях, по стінах чи в пропамятних Золотих Книгах видніють золотими написами сліди-імена цих, що своїми жертвами здвигнули та закріпили ці святині всесвітньої чи своєрідньої культури. Вони отерли неодну слезу терпіння, вони дали спромогу виховати численні ряди провідників, сильних характерами, знанням, та самопосвятою до праці для свойого народу та його країни!

Щасливі ті, що слід лишили.

Якіж сліди оставить наш нарід тут по собі, щоб рідні діти, внуки та правнуки могли тим гордитись та загріватись до трудів та самопосвяти на жертівнику культури свойого оз бездоленого народу?

По правді щаслива на землі та у вічности лиш та людина, що лишила сліди—добрі діла загального значіння—за собою, бо лиш до таких відносяться слова Ісуса: **„Блаженні ви, бо щонебудь ви другим вчинили, ви Мені вчинили".** Ясно пише про се також наш поет Шевченко: „Тяжко умирать в неволі, а ще тяжше жити на волі і сліду не кинуть ніякого, однаково чи жив, чи загинув".

Правдою є, що наш народ здвигнув своїми жертвами многі церкви, запомогові установи, народні доми і т. п. але те все щиро такби сказати ізза льокального, особистого інтересу — потреби.

Найбільша гордість американських українців.

Незаперечним фактом є це, що найбільшими гордощами та осередком своєрідної культури всіх американських українців це научно-виховавчі наші установи у Стемфорді, яким почин та зріст дали неоцінені ще як слід труди, невсипущі змагання та самопосвята нашого дорогого Владики, Їх Ексцеленції Кир Константина.

Рік за роком зростають вони в числі та розмірах.

Сего року розпочато знов нову будову, призначену для вжитку тих, на яких наш нарід жде вже довгий час, як на рідних будучих провідників!

Посвячення угольного камення вже відбулось. Будова росте з кожним днем, а перший понеділок вересня слідуючого року, **себто 1942 „Лейбор Дей" призначений на торжествене посвячення** та віддання його синам українського народу.

Всі враз — всі вперед.

Гарячим бажанням Їх Ексцеленції є, щоб ця нова велична будова не прийшла на світ сиротою, але щоб до її посвячення-хрещення, хрестні подбали за щедре крижмо для неї та забезпечення на будуче. Вивінування її у нутрі, щоб могла виконувати своє завдання **залежить від кожного з нас зокрема.**

Ось дорогий український народе, для Тебе поодиноко, та для твоїх центральних та ріжного рода льокальних установ, якраз тепер, **ту місце та пора оставити гідний слід по собі** на цій віковічній своєрідній твердині духа, на пожиток твоїм дітям, предмет любови, вдячности та гордости будучих поколінь і на живий доказ чужим, що український народ не лиш жив і трудився, але також оставив по собі сліди-памятки давної своєрідної культури, як доказ життездатности та права засісти в сімї вільних народів.

Коли чужі народи багаті і бідні — як це читаємо майже що дня в американських часописах — доцінюючи як слід значіння научно-виховавчих установ, цего животного коріння всіх одиниць нації, **роблять все** — попри родині **— поважні грошеві записи на сю ціль,** то чиж лише ми одні малиб забути та знехтувати спільні нам всім українцям культурні змагання для грядучих поколінь, та память про нас малаб піти враз з нами в забуття до гробу? Ні! **Ми хочемо жити, і то свобідним, культурним життям і таке життя передати нашим рідним дітям,** щоб вони знали і гордились своїм родом!

Тому Ти віруючий та добрий український Батьку та Ти віруюча й сердечна українська Мамо і Ви всі славні українські діти, що вже самі працюєте на себе, Ви всі — до котрих дійде цей голос, розважте це, рішіться сейчас — **на милість Бога — не відкладайте,** бо не знаємо чиє буде завтра — **щедрими дарами вивінуймо та закріпімо цю нашу твердиню на американській землі.**

Складаючи дари $1,000, і більші, $500 і більші, $100 і більші, $25 і більші ставаймо через це фундаторами, благодітелями та членами спомагаючими, нехай мраморні і металеві таблиці приміщені на стінах та дверях як також пропамятна Золота Книга вкриються Вашими іменами як небо зорями, які просвічувалиб нашому поколінню до кращого завтра — Богови на славу, Церкві та Українському Народови на пожиток, а Вам та Вашим дітям в заплату на щедре Боже благословенство.

Нехай не буде ні одної української родини на американській землі, якаб не обдарувала тепер цю нову будову якнайщедрішим даром!

Посвідки за дари будуть заслані всім з Епископської канцелярії.

Всі дари з виразним поданням імен, назвиск та точної адреси з допискою „на нову Будову" проситься слати на адресу:

UKRAINIAN BISHOP'S CHANCERY
815 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Нехай їх світла память буде від роду в рід.

Остаю з християнським привітом. Нехай Вас Бог благословить і Пречиста Мати.

о. Роман Крупа, впорядчик на торжествах посвячення Нової Будови.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Кліфтон, Н. Дж. — Товариство „Українська Січ", відділ 182 У. Н. Союзу, закупило один примірник „Історії України" М. Грушевського по анґлійськи, як і книжку Ю. Вернадського „Богдан-гетьман України", які призначено для містової публичної бібліотеки.

Нюарк, Н. Дж. — Товариство „Запорозька Січ", від. 371 У. Н. Союзу, закупив два примірники „Історії України", виданої анґлійською мовою і призначило один примірник для міської бібліотеки, а другий для редакції нюарського часопису „Івнінґ Нюз".

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

Не дивлячися на те, що адміністрація часопису, йдучи слідами почтового уряду, звернула увагу на те, що через передсвяточний натовп на почті, багато почтових посилок спізняється, багато читачів не звернуло на це уваги, внаслідок чого спізнилося багато оголошень відділових зборів, бизнесових підприємств тощо. Наприклад у пятницю, 26. грудня, адміністрація не дістала деякі письма, вислані ще в понеділок, 22. грудня. Спеціяльних повідомлень про ці опізнені оголошення не висилається. Коли яке оголошення не було поміщене цими днями, висилаючий може згори припустити, що це сталося через опізнену висилку. Сподіємося, що відповідальність за це буде зложена на тих, що могли цьому запобігти.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПІТСБУРГ, ПА.

Заклик до жіноцтва в Пітсбурзі!

Жінки громадянки! Наша держава у війні. На нас напав огидний і підступний ворог. Ось тому ціла суспільність мусить злучити всі свої сили, щоби відбити напад і покарати нахабників. Жінки цілої Америки це розуміють і виконують завдання, які їм тепер припали, вступаючи в ряди Американського Червоного Хреста. Теж і жінки з уkраїнського роду, що є в Пітсбурзі мусять взятися за більшу працю в тому напрямі й для цього основати відділ Американського Червоного Хреста.

Я вже порозумілась із завідательською Філії (Чептеру) А. Ч. Хреста в нашому місті, котра обіцяла прислати інструкторку, щоби вчила жінок як давати першу поміч раненим, як теж інших корисних праць, яких учить Червоний Хрест. Також подаю до відома, що о. декан Кіндій призначив церковну галю на науку, подавану заходами Червоного Хреста. Кожна жінка, без ріжниці віроісповідання, котраб хотіла вступити в ряди Американського Червоного Хреста, повинна зголоситись на понищу адресу.

Українські жінки! Памятаймо, що наша держава є добра для нас. Вона пригорнула до себе наших людей, що вийшли з української землі, дала нам охорону і всі демократичні вольности. Тому в часі трівоги ми повинні дати докази нашої вдячности і льояльности. Ми не тільки повинні купувати Бонди Краєвої Оборони, але ще також помагати такою працею, до якої хто надається.

Марія Малевич,
344 Becks Run Rd., Pittsburgh. Pa.

БРУКЛИН, Н. Й.

Хочемо дати про себе знати.

Моло пишеться в часописах про життя нашої громади. Та з цього не виходить, що того життя нема. Воно є і процвітає. Осередком є наш Український Національний Дім, вартости поверх $50,000. Є на ньому трохи довгу, але небагато. Маємо нову церкву, вартости яких $70,000, на якій є мало довгу завдяки щирій праці пароха, о. А. Лотовича. Пікніки, які відбулись цього року, а це заходами У. Н. Дому і української греко-кат. парохії, випали дуже добре. Заходом Аматорського Кружка, що існує при У. Н. Домі, та завдяки праці режісера п. Павла Слободяна, дано кілька вистав, що теж оживило наше життя. Союз Українок влаштував дві вистави. Дочки України два балі, а те саме й інші організації. Публики завжди було повно. Надзвичайно гарно вдався концерт з нагоди посвячення прапора Українського Товариства „Запорозька Січ". Заходом Української Централі влаштовано Свято Шевченка, концерт в честь митрополита А. Шептицького та Листопадове Свято. І вони випали успішно, завдяки добрій праці урядників Центрального Комітету, якого головою є о. сов. Лотович. Річні збори цього Комітету відбулись 9. грудня. Звітували урядники, а молода, тут роджена, секретарка панна Олена Мудрик відчитала протоколи. Урядови дано одноголосно вотум довіря повстанням з місць. З нарад вислано телеграму до президента Рузвелта з виявом нашої льояльности та готовости віддати і життя за Америку. На А. Ч. Хрест ухвалено $10. Теж ухвалено скликувати віча в справі закупна державних бондів оборони. Багато наших громадян вписалось до цивільної оброни. Молодий Демократичний Клюб не проявляє живішої діяльности, бо багато членів пішло до армії. Добре булоб, щоб Молодечий Клюб та Клюб Танцюристів закупили хоч „Історію України", видану анґлійською мовою, щоб поширити знання про Україну між молоддю. І справи У. Н. Союзу стоять добре по відбувшихся зборах, в місяцю жовтні, коли то реферували головний радний Е. Ляхович та організатор В. Загаєвич. Придбано поважне число членів, головно завдяки трудам п. Петра Малицького, секретаря Товариства „Запорозька Січ". Маємо і поважне число професіоналістів: адвокат Іван Робертс; д-р Андрій Балко (при армії); д-р Михайло Дж. Малко; д-р Слиматюк, що є шпитальним і Союзовим лікарем; учителька пані Анна Балко, заміжна Стец, її муж є міським урядником; три „норски": Оля Павчак, Марія Завадовська, Евгенія Чабаран; знову панна Марія Забавська докінчує каледж; маємо наших 4 громадян і при поліції, а трьох при огневій сторожі; є „сіти клерк", є дві акторки: Оля Моцюра, що виступає в театрах і Осипа Бардак, пливачка, що виступала підчас Світової Вистави в Ню Йорку.

Ось тих кілька даних подаю, щоб зазначити, що і ми не спимо, а живемо своїм життям.

Григорій Бардак.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Річний мітінг Тов. Запорозька Січ, від. 342., відбудеться в четвер, 1. січня 1941. р., в год. 10. рано, в галі церковній. Проситься всіх членів прийти на цей мітінг і вислухати справоздання уряду і контролі з діловодства за 1941. рік. Буде вибір уряду на 1942. рік. Напоминається довгуючих членів, щоб вповнили свою належитість, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. Будемо принимати нових членів і дітей до Товариства і У. Н. Союзу без вступного і лікарської оплати. Кожний член повинен припровадити нового кандидата, а дістане нагороду від У. Н. Союзу. — І. Савчак, предс.; К. Миньо, кас.; І. Маркович, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Річні збори Укр. Тов. Січ, від 39., відбудуться в суботу, 3. січня, в годині 7. вечером, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів та членкиць явитися на цих зборах точно начас і вислухати річного звіту уряду і контр. комісії за 1941. рік. Буде вибір нового уряду на 1942. рік і є інші важні справи до полагодження. Не явившийся член або урядник буде підлягати карі після ухвал. Пригадується ще тим родичам, котрі ще не вписали своїх дітей до своєї рідної організації, У. Н. Союзу, щоби були такі добрі й на цих зборах вписали свої діти. Обовязком члена бодай раз врік привести на ці збори зі собою нового кандидата і вписати його до Тов. і У. Н. Союзу. — За уряд: Я. Трач, пр.; І. Лесюк, фін. секр.; А. Кудлик, кас.; І. Каменюк, рек. секр.

ТОРОНТО, ОНТ., КАНАДА. — Річні збори 432. відділу відбудуться в неділю, 11. січня, в домі УНО, 300 Бетирст ул. Все членство мусить обовязково явитися на тих зборах і взяти участь не лише у виборі заряду, але й в тих нарадах, які будуть вестить в часі річних зборів. Початок точно в годині 2:30 пополудні. — За уряд: В. Баган, голова; В. Гіриак, секр.; Я. Ковальчук, кас.

НАЧАЛЬНИК ФЛЬОТИ. — Віце-адмірал Ройел Е. Інгерсол, новий командант американської военної фльоти на Атлантійському океані, що обняв це становище після того, як Кінґ став адміралом усієї военної фльоти Злучених Держав.

НАСТУП ЯПОНЦІВ НА МАЛЯЇ ЗДЕРЖАНИЙ

Наступ японців на Маляйськім півострові, здержаний. Вже від семи днів японці не зробили жадного поважнішого поступу вперед. А це навіває оптимізмом британців в Сінґапурі. Вони переконані, що початкова японська розгоновість витрачена і відтепер японці під натиском британців будуть переходити в дефензиву.

В ЛІБІЇ НІМЦІ Й ІТАЛІЙЦІ ВТІКАЮТЬ

Британські війська в Лібії взяли найголовнішу німецько-італійську базу Бенґазі і посунулись вже далеко поза неї. Бенґазі цілковито знищене. Німецько-італійські війська скупчені біля Аґенабія, де вони відбиваються очікуючи помочі з Европи. Британці постійно винищують на їх задах їхні запаси амуніції і ґазоліни.

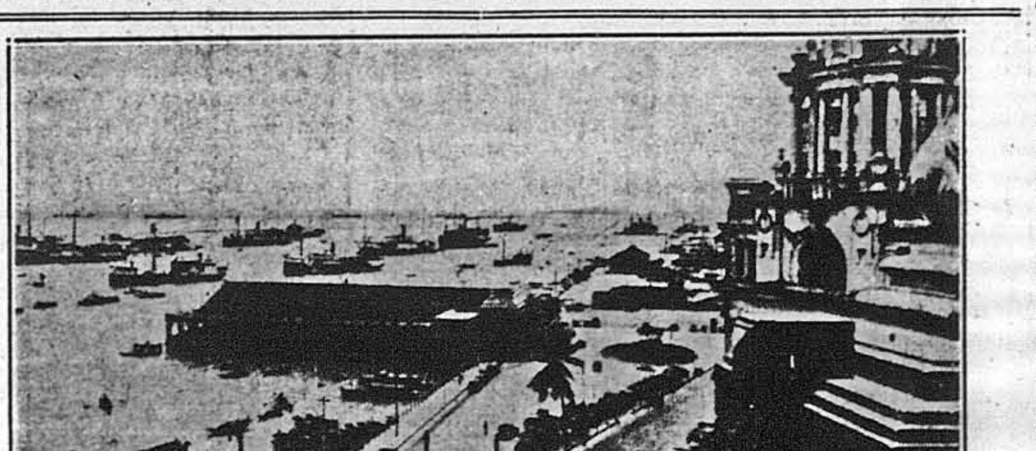
ВІДДАЮТЬ РАДІО-АПАРАТИ

САН ФРАНЦІСКО (Кал.). — Згідно з розпорядженням судових властей, горожани держав, з якими Америка знаходиться у війні, повіддавали поліції радіові та фотоґрафічні апарати. Ці заходи властей мають на меті виключити можливість шпіонажі, яку можуть вести чужинці, піддані ворожих держав.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЗАТОПЛЕНО АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ НА ПАЦИФІКУ

ГОНОЛЮЛЮ (Гавайські Острови). — Повідомляють, що 18. грудня ц. р. японська субмарина затопила на Пацифіку 7,000-тоновий американський корабель „Пруса". З 34-ох членів залоги 13 вратувалося з життям, 9 загинуло, а 12-ох ще досі десь блукає в рятунковій лодці на повному морю. Згаданий корабель плив з Панами через Гонолюлю до Маніли.

ЯПОНЦІ ПОСЯГАЮТЬ ПО ЦЕ СВОЇ ЛАБЕТИ. — Вид на пристань і морський фронт у Синґапор, столиці Пацифічних островів, що є головним обектом японської кампанії на Маляйському півострові. Остров Синґапор має 27 миль довжини й 14 миль ширини. Це ключ до нафти, цини й ґуми Голяндської Індії. Синґапор це важна база британської военної фльоти.

Жіноча Сторінка

Перше Воєнне Різдво

Життя довкруги нас на зверх не багато ріжниться ще від цього, що до нього звикли ми у мирному, довоєнному часі. Якби не сірі військові однострої, що їх стільки замішалося цього року у святочну вуличну юрбу та нервуючі заголовки газет здавалосяб, що і цей різдвяний час не запишеться в нашій памяти нічим більше, як оживленням в торговлі та виміною дарунків між близькими. Ось минув час кількох тижнів підготування для цього, щоб дати дещо втіхи другим і зворушитися самому над проявами памяти, прихильности, чи вдяки.

Після цього піде усе звичайним ходом: день, два, і позбудимося з хати взористих коробок та лискучих паперців, поскладаємо дарунки після їх ужиткової або сентиментальної вартости та почнемо глядіти, чи не час вже виносити на смітник ялинку, яка щораз рясніще засипує підлогу пожовклими колючками. Покінчилася одна радісна дія і треба братися за щоденні заняття. Вертаємо до них з теплішим на хвилю серцем для людей, спокійнішим умом та вдовіллям, що його принесло святкування у гурті близьких та рідних.

Так бувало минулих літ. Хоч на зверх ще й сьогодня не багато діється такого, що позбавилоб цей різдвяний час признак всенародньої радости та приязни — всеж, вже це перше воєнне Різдво запишеться опустілими місцями при святочному столі та слізми в очах замісць блисків радости для цих, що втратили когось близького у воєнних рядах.

Ніхто не сумнівається, що за рік війна затягне тінею більше цього, що сьогодня блестить ще святочним спокоєм та втіхою. Прийде більше втрати у людях — стануть конечними щедріші маєткові та особисті жертви на воєнні ціли. Може бути неможливою навіть така звичайна річ, як відвідати при святі рідню, чи зібрати довкруги себе гурт прихильних людей. Може зайти потреба зробити з Різдва звичайний робочий день, щоб подолати обовязкам воєнного виробництва, чи оборони. Тому цьогорічне святкування подобає дещо на ці останні години, що лишаються чоловікови, поки вибереться у небезпечну та незнану дорогу. Хоч подорожня горячка значить вже усі його вчинки — всеж старається він зарвати ще якнайбільше втіх спокійного життя. Не тому, щоб не мав надії повернути до них, але щоб заощадити собі останні нервуючі хвилини розстання.

Вже цьогорічні святочні приготування ціхувала більша, як минулих літ горячковість. Підмітили її у надміру оживленому торзі, збільшеному почтовому обороті та цілому ряді дрібніших проявів. Люди —кого лиш стати на це—обдаровують себе щедріше ніж минулих літ, відвідують численніше одні-других навіть ціною довгих годин подорожування. Колиб навіть не брати під увагу війська, яке користується святочною відпусткою рух на залізницях та шосах перейшов усі сподівання.

А при цьому ніхто вже не береться називати цьогорічного Різдва святом самої лиш радости та дружби. Товаришить йому незнаний попередних років поважний настрій і відчувається це, що у цьогорічному Різдві люди шукають чогось більше, як утіх, якими звикли радіти у цьому часі через довгі десятки літ мирного життя та достатку. Видається, що у затіснених звязках зі собою шукають перш за все цих духових, гуманних зворушень, що зєдинили колись вбогих пастирів з царями у поклоні перед Христом-Дитятем. Шукаючи духової підпори та віри у це, що над світом побідить правда, справедливість, мир. Глядять за жерелом сили для цього, щоб бути готовим заплатити за цю перемогу ціну найбільших особистих жертв.

Американський Christmas вже за нами. Лишається ще наше Різдво, яке минулих літ так тяжко видержувало суперництво з американським саме ізза цього, що перше приходило скорійш у пребагатому матеріяльному блеску, підготованому передсвяточною торговлею та вирібництвом. Наше Різдво зі скромними прастарими звичаями хліборобської нації, яка розпоряджала лиш земними плодами для цього, щоб зужити їх на символи релігійних вірувань чи народних традицій — вдержувалося дотепер між нами тут саме ізза своїх нематеріяльних, вселюдських зворушень. Цих, що єдинили наших предків за скромною Святою Вечерою, на різдвяній утрені, чи у розспіваному гурті колядників, і століттями перетривали на наших землях як жерело віри у перемогу правди та добра.

Декілька невибагливих страв, якась дрібничка у хаті чи на столі, що її вживали у нашому селі, чи околиці — це усе, що має нам у цьому дні заступити багацтво американського Різдва. Але за це безліч розмов та пригадок про землю, що її покинули, про лихоліття, що терпить наш нарід, про цих що відійшли надіючись, що хоч діти їх дізнають гордощів власників та господарів своєї прадідної землі. В останніх літах приходить ще до цих розмов співчуття з нашими нещасними переселенцями, що скитаються у невиносимому кліматі півночі, тими, що терплять від страхіття займанщини, холоду, голоду та інших наслідків воєнної заверухи.

Видається мені, що не слізних прикмет народньої вдачі шукати треба у цьому, що святочний настрій скорійш зворушує нас, ніж розвеселює. Це лиш у крови маємо глибоке відчуття усякого вселюдського терпіння, без чого годі найти силу для цього, щоб боротися з його причинами. Наше Різдво у цьому році дасть нам ще одну нагоду для цього, щоб заправити себе до боротьби за правду, мир та справедливість, до якої готовиться наша нова батьківщина.

Клявдія Олесницька.

Канадійське Жіноцтво у Важній Ролі

Жінки — всі жінки — мусять працювати в цій війні, сказав доміняльний міністер Воєнних Служб, Дж. Т. Торсон. З поширенням канадійської індустрії, жінки матимуть нагоду причинитися до остаточного успіху, займаючи місце мужчин в фабриках і звільняючи їх до армії. Уряд сподіється, що число жінок-робітниць у воєнній індустрії в скорому часі подвоїться. На основі минулорічної національної реєстрації, в Канаді є 216 тисяч бездітних заміжних жінок. Около 950 тисяч жінок заявили при реєстрації, що вони можуть замінити їх теперішне заняття за інше, на яке вони будуть надаватися. В наступних шістьох місяцях, заповів Торсон, потрібно буде 2,400 жінок до служби при канадійській повітряній фльоті, і таке саме число до сформовання жіночого корпусу при канадійській армії.

На Тему: Чоловіки й Жінки

ЯК ЖІНКИ?

Від коли появилися вістки про перші воєнні втрати в американській армії й фльоті, почали часописи приносити й звідомлення про життя жінок, матерей і сестер цих вояків і моряків.

Вслід за тим появилися рапорти про почування й думки жінок, матерей і сестер тих, що воюють проти ворогів.

Факти життя вибивають незатерту лекцію, що хоча жінки не беруть безпосередної участи в бою, вони в їх перебігу й висліді безпосерено особисто заінтересовані.

ЖІНКА ДЛЯ АРМІЇ.

Доносять з Іст Раковею, на Лонг Айленді, що пані Віола Ґросмен, що від давна займалася радіом, відкрила в своїм мешканні школу для приготування жінок до радіової служби в американській армії й фльоті.

Має вона вже триста учеників. Більшість з них жінки. Декотрі з них, — каже пані Ґросмен, — є дуже добрі радіові операторки.

Нема причини, чому не мали би бути. Хіба як хтось у родині, наприклад батько, потребуючи фалшивого підбехтання своєї вищости, вбивав дівчині в голову, що вона надається лишень до кухні.

ОБОВЯЗОК РОДИЧІВ.

„Ню Йорк Ворлд-Телеґрем" звертає увагу американським родичам на те, що з теперішньої війни випливає для них новий обовязок: не поширяти серед своїх дітей ненависти до дітей іншої національности.

Часопис, натякуючи на ширення ненависти до японців, звертає увагу американським родичам, що ширенням ненависти до дітей не причиняється до американської перемоги над Японією. Тому й нерозумно ширити ненависть між дітьми по домах, школах і ігрищах.

Заввагу про японських дітей треба би поширити на всі діти, бо й інші діти можуть теж терпіти від упередження до національности їх родичів, що шириться підчас війни. І треба би родичам вбити в голову, що всяка ненависть до якоїнебудь національности може колись звернутися проти них самих.

Зогляду на те, що з родичів мати має без сумніву більше стичности з дітьми, а через те більше впливу на їх виховання, ґазета зробила би найкраще, якби була звернулася з цими увагами до матерей.

ВЕЛИКА ЖІНКА.

Багато ґазет присвятило статті Верджінії Морей знагоди її недавної смерти.

Останніми роками свого життя вона була директоркою „Товариства Допомоги Подорожуючим", що специяльно займаються опікою для жінок, що подорожують самі. Кажуть, що Морей через цю орґанізацію помогла міліонам осіб.

Другою орґанізацією, що їй Верджінія Морей присвятила немало часу й праці, це нюйорське міське бюро для запобіження кримінальности серед молоді. Вона ніколи не кидала каменем на дитину, що зійшла на манівці; вона передовсім старалася їй помогти.

Тому й пише „Ню Йорк Таймс" зприводу її смерти: „Її смерть була втратою для всього громадянства".

ПРИГАДКА.

Коли федеральний уряд поставив на суд летунку Лору Инґалс як обвинувачену за нарушення закону про реєстрацію аґентів чужинецьких урядів, федеральний уряд мимоходом дав пригадку жінкам, що признання рівности полів дає не лише права, але й обовязки.

Могла жінка дістати від уряду „лайсинс" на літання, як мужчина, але й вона була обовязана зареєструватися як чужа аґентка, коли робила службу для чужого уряду.

Не перешкаджала спідниця зрівнятися з мужчинами в летництві, не звільнить її від обовязків чужих аґентів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 234., відбудуться в четвер, 1. січня 1942. року, в 2:30 год. пополудні, в салі У. Н. Дому, 214-216 Фултон Стр. На ці збори проситься всіх членів прибути начас, бо будуть важні справи до полагодження. Буде справоздання урядників і контр. комісії за цілий рік, як також вибір уряду на 1942. рік. Не явившийся член заплатить кару після тов. ухвал. — П. Сташко, гол.; І. Пілат, скарб.; С. Могила, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Бр. св. Вас. Великого, від. 364., відбудуться в четвер, 1. січня 1942., в годині 1., в Українськім Домі на Іст Сайд, 3161 Іст 93. вулиця. Обовязком кожного члена бути на зборах, бо є важні справи до вирішення. Буде справоздання контр. комісії і уряду за минулий рік, як також вибір нового уряду на рік 1942. — Михайло Бурко, предс.; Степан Кравчук, кас.; Іван Сподар, секр. (John Spodar, 9425 Parkview Ave., Cleveland, O.)

ГУДСОН, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 477., ухвалило на річнім мітінгу закупити бонди за сто долярів і жертву десять долярів на Червоний Хрест; на це члени згодилися одноголосно. Бр. св. Йосафата закликує всі Товариства закупити бонди й жертвувати якусь частину на Червоний Хрест з братської каси. Тим самим покажім і докажім, що ми стоїмо стопроцентово з Америкою до побіди ворогів. — Ілько Лисогір, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Річні збори Бр. св. І. Хрестителя, від. 270., відбудуться в четвер, 1. січня, в год. 2:30 пополудні, в У. Н. Домі, 181-183 Файт ул. Проситься всіх членів і члениць прийти на ці збори. Це є річні збори і є багато важних справ до полагодження. Буде вибір уряду на 1942. рік. Довгуючих просимо вирівнати свої вкладки, щоби не переносити довгу на наступний рік. Не присутний члена на зборах підлягає карі 1 дол. — За уряд: М. Косоноцький, предс.; С. Ґріца, кас.; М. Пігура, фін. секр.; А. Мазур, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Сестр. Н. З. П. Діви Марії, від. 112., буде мати річний мітінг на Новий Рік, 1. січня 1942., в сали церковній. Просимо всіх члениць прийти начас. Мітінг зачнеться в 1. годині точно. Проситься, щоби не бракувало ні одної члениці. Кожна повинна прийти й вислухати справоздання про працю старих урядників з цілого року і вибрати уряд на рік 1942. — Марія Ліска, предс.; Катерина Ґабрівська, фін. секр.; Софія Лазука, кас.; Домінійка Романович, рек. секр.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 474. Загадочна охота.

Немов лев, що отсе пустився на свою жертву, галера адакціє пустилась у напрямку корабля, що завиднів на горизонті.

Підіхавши до невідомого корабля Вилієно закричав: „Що це за корабель?" З корабля роздалась відповідь: „торговельний корабель „Ізабеля".

Вилієно повернувся до Тарзана: „Якраз на цім кораблі мала відїхати Зеля, щоб опісля бути проданою на невільницькім ярмарку".

Аль-Тарик відразу зкомандував, щоб вся залога була готова до боротьби. Моряки миттю виконали приказ. Та не за Зелю вони отсе збіралися битись.